

чи пошкодженні чужого майна та суспільно небезпечними наслідками у вигляді шкоди у великих розмірах, що настали.

Суб'єкт умисного знищення або пошкодження майна є загальним (фізична особа, осудність, досягнення віку, з якого, відповідно до КК України, може наставати кримінальна відповідальність - з 16 років за ч. 1 ст. 194 КК України та з 14 років за ч. 2 ст. 194 КК України), але при цьому він не повинен бути власником (співвласником) знищеного або пошкодженого майна.

Суб'єктивна сторона умисного знищення або пошкодження майна характеризується прямим, непрямим умислом або з подвійною формою вини, (тобто умислом щодо діяння та необережністю щодо наслідків).

Мотив, мета та емоційний стан знищення чи пошкодження майна не є обов'язковими ознаками суб'єктивної сторони розглядуваного злочину (передбаченого ст. 194 КК України), проте вони мають значення для відмежування його від деяких інших злочинів, у тому числі суміжних, а також від них залежить правильна кваліфікація вчиненого злочину та призначення судом справедливого покарання засудженому.

Необхідно у ч. 2 ст. 194 КК України вирізняти такі кваліфікуючі ознаки: вчинення цих діянь шляхом підпалу; вчинення цих діянь шляхом вибуху; вчинення цих діянь іншим загальнонебезпечним способом; заподіяло майнову шкоду в особливо великих розмірах; спричинило загибель людей; спричинило інші тяжкі наслідки.

Особливості розуміння змісту диспозиції ст. 172 КК

Україні Горбач О.В., слухач ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук Семенюк О.О.

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фондів оплати праці» від 28.12.2014 № 77-VIII редакцію ч. 1 ст. 172 КК України «Грубе порушення законодавства про працю» викладено в новій редакції: «1. Незаконне звільнення працівника з роботи з особистих мотивів чи у зв'язку з повідомленням ним про порушення вимог Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» іншою особою, а також інше грубе порушення законодавства про працю».

Відповідно до ст. 172 КК України звільнення працівника з роботи вважається незаконним, якщо воно здійснене без законних підстав або з порушенням встановленого порядку. При цьому, поряд з незаконним звільненням працівника з особистих мотивів, склад злочину передбаченого ст. 172 КК України утворює його звільнення у зв'язку з повідомленням ним про порушення вимог [Закону України](#) від 7 квітня 2011 р. № 3206-ГУ «Про засади запобігання і протидії корупції» іншою особою. Тобто, підставою незаконного звільнення працівника є повідомлення ним правоохоронні органи про вчинення іншими особами корупційних діянь або порушення ними визначених законодавством заходів, спрямованих на запобігання та протидію корупції.

Вказаними змінами до ст. 172 КК України законодавець поряд з кримінально-правовою охороною трудових прав забезпечив захистом суспільні відносини пов'язані з боротьбою з таким негативним суспільним явищем, як корупція. В даному випадку йдеться про те, що особа яка виявила та повідомила про факти корупційних діянь, вчинені іншими особами, фактично

ставить себе під загрозу звільнення своїм роботодавцем з можливих мотивів «помсти» за таке повідомлення. Відповідно до цього, нова редакція ч. 1 ст. 172 КК України покликана діяти, так би мовити, на випередження для запобігання таким випадкам незаконного звільнення.

В цілому позитивно оцінюючи зміст кримінально-правової охорони представленої в ст. 172 КК України відзначимо окремі зауваження щодо розуміння окремих її положень:

По-перше, диспозиція ч. 1 ст. 172 КК України не дає чіткого розуміння кого саме законодавець має на увазі під поняттям «інша особа», про факти корупційних діянь якої повідомив потерпілий. Вказане поняття можна розуміти, як у вузькому так і широкому значенні. У вузькому значенні - це працівник підприємства, установи, організації, в якій він працює разом з потерпілим. При цьому, внаслідок повідомлення останнього про факти корупційних діянь керівник або уповноважена особа відповідного підприємства, установи, організації здійснює незаконне звільнення. У широкому значенні - це взагалі будь-яка інша особа, яка впливаючи на керівництво або уповноважену особу підприємства, установи організації на якій працює потерпілий бажає його звільнення. Тобто, законодавець досить не чітко окреслює межі кримінально-правової охорони представленої в ст. 172 КК України.

По-друге, залишається не досить зрозумілою позиція законодавця щодо необхідності окремого визначення такої підстави незаконного звільнення, як повідомлення працівником про вчинення іншими особами порушення вимог Закону України « Про засади запобігання і протидії корупції ». Адже вказана підстава, як і будь-яка інша (наприклад, повідомлення працівником про вчинення злочину або адміністративного правопорушення іншою особою) в залежності від обставин, може бути складовою особистих мотивів через які звільняється потерпілий, або ж може кваліфікуватися, як інше грубе порушення законодавства про працю.

По-третє, на мою думку вказівка на конкретний нормативний акт в диспозиції статті Особливої частини КК України є новелою кримінального законодавства, що негативно може відобразитися на подальшу правотворчість у сфері кримінально-правових норм. Адже не виключено, що перелік корупційних діянь та заходів, спрямованих на запобігання та протидію корупції визначається або в подальшому буде визначатися лише Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції». В такому разі всі інші корупційні діяння, що не охоплюються вказаним Законом, та про вчинення яких іншими особами повідомив працівник - не охоплюватимуться складом злочину передбаченого ст. 172 КК України.

Мотиви расової, національної чи релігійної нетерпимості: питання кваліфікації та відмежування

Гордієнко О.В., студент 4 К-А курсу ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Мостепанюк Л.О.*

Кримінальне законодавство, як і будь-яка галузь права, є динамічною і постійно змінюється шляхом внесення змін і доповнень до чинного Кримінального кодексу України 2001 р. (далі - КК). Так, декілька років тому Верховна Рада України прийняла закон про внесення змін до КК, метою якого було посилення боротьби з расизмом, національною та релігійною